

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.762/2016/8.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Magyarfalvi Katalin
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Sós Tamás pártfogó ügyvéd

Az alperes: Járási Hivatal

Az alperes képviselője:

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

6.M.208/2016/3.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.208/2016/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes a 2015. november 19-én kelt határozatával a jogelődje által megállapított, a felperes részére 2012. január 1-től rehabilitációs ellátásként folyósított ellátást 2016. január 31. napjával megszüntette, egyidejűleg - a 2015. november 9-én kelt elsőfokú orvosi bizottsági vélemény alapján - 2016. február 1-től 41.850 forint rokkantsági ellátást állapított meg. A határozat indokolása szerint a felperes 2011. december 31-ig III. csoportú rokkantsági nyugdíjban részesült, amely a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) 33. § (1)

bekezdése alapján 2012. január 1-től rehabilitációs ellátásként került továbbfolyósításra. Az elsőfokú komplex minősítés szerint a felperes egészségi állapota 58%, állapota alapján B2 minősítési kategóriába tartozó, egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, a következő felülvizsgálat ideje 2017. november hónap. Az elsőfokú szerv határozatát az Mmtv. 5. § (1) bekezdésére, 12. § (1) bekezdés a) pontjára, 15. § (1) bekezdésére, 33/A. § (1) bekezdés a) pontjára, (2) bekezdés c) pontjára és 33. § (7) bekezdésére alapította.

- [2] A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot - az Mmtv. 33. § (1), (3)-(4) és (6) bekezdése, 2. § (1) bekezdése, 3. § (1) bekezdése, 15. § (1) bekezdése, 16. §-a, a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II.14.) NEFMI rendelet (NEFMIr.) 1. § (2) bekezdése, 1. melléklete 11.2. pontja, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról szóló 74/2015. (III.30.) Korm.rendelet 8. § (1) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése alkalmazásával - helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a felperes 2012. március 26-án az Mmtv. rendelkezéseinek ismeretében úgy nyilatkozott, hogy kéri a komplex felülvizsgálatát. A felperes a másodfokú komplex minősítési bizottság előtt 2016. február 5-én megjelent, vizsgálatára azonban nem került sor, mivel - ahogyan arra a fellebbezésében is hivatkozott - egészségi állapota felülvizsgálatának elrendelését jogellenesnek tartotta, ezért felülvizsgálat elvégzésének hiányában az elsőfokú szakvélemény érvényben maradt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát és a korábbi ellátásával egyező összegű ellátásra való jogosultságának megállapítását kérte arra hivatkozva, hogy a Győri Munkaügyi Bíróság M.287/2003/8. számú, rokkantsági nyugdíjra való jogosultságát megállapító ítélete szerint egészségi állapota végleges, orvosi felülvizsgálata nem szükséges, ezért az ellátás csökkentésére, az alapul szolgáló felülvizsgálatok elrendelésére nem volt jogszabályi lehetőség.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását - az Mmtv. 2. § (1) bekezdése felhívásával - arra hivatkozva kérte, hogy a felperes részére a jogszabályi előírásoknak megfelelően állapította meg a megváltozott munkaképességűek ellátását, a határozat és az alapul szolgáló szakhatósági állásfoglalás mindenben megfelel a NEFMIr. előírásainak.

Az elsőfokú ítélet

- [5] A munkaügyi bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a Győri Munkaügyi Bíróság az M.287/2003/8. számú ítéletét a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 23. §-a alkalmazásával hozta meg, amely rendelkezést az Mmtv. 103. § i) pontja 2012. január 1-jétől hatályon kívül helyezte. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai - a jogszabályokkal elrendelt módosítások eredményeként - egészségbiztosítási ellátásokká alakultak, 2012. január 1-től az alperes kizárólag a hatályos jogszabályokat, az Mmtv. előírásait vehette figyelembe.
- [6] A bíróság ítéletében idézte az Mmtv. 2. § (1) bekezdését, 3. § (1) bekezdését, 15. § (1) bekezdését, 17. §-át, 33. § (1) bekezdését, 33. § (2)-(4) és (6)-(8) bekezdéseit, megállapította, hogy az alperes az eljárás lefolytatásával, a felperes felhívásával és tájékoztatásával kapcsolatos kötelezettségeinek eleget tett. Az indokolás szerint a felperes 2003-ban fennállt egészségi állapota változásait a bíróság nem tudta vizsgálni, mert a felperes - tájékoztatása ellenére - nem kért szakértői vizsgálatot. Az alperes a perbeli időszakban hatályos jogszabályoknak megfelelően hozta meg határozatait, rokkantsági nyugdíj és az ahhoz kapcsolódó ellátási összeg megállapítására, a 2003. évi eredeti állapot helyreállítására jogszabály nem ad lehetőséget. Végül a bíróság ítéletében utalt az Alkotmánybíróság egyes, a rokkantsági nyugdíj alkotmányos védelmével és a nyugdíj típusú ellátások átalakítása tárgyában, valamint az EJEB Nagy Béláné kontra Magyarország ügyben hozott határozatában foglaltakra is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Pp. 229. § (1) bekezdése, valamint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXIX. törvény (Jat.) 2. § (2) bekezdése megsértésére hivatkozva.
- [8] Álláspontja szerint a Győri Munkaügyi Bíróság M.287/2003/8. számú jogerős ítéletében foglalt azon megállapításokat, miszerint a munkaképesség csökkenése 2003. február 18-tól kezdődően 67%-os mértékű, III. csoportú rokkant, állapota végleges, orvosi felülvizsgálata nem szükséges, visszamenőleges hatályú jogszabály „nem írhatja felül”. Előadta, hogy a komplex felülvizsgálata kezdeményezéséről szóló nyilatkozat megtételére nem önként, hanem - a jogszabályváltozások folytán - azért kényszerült, mert annak hiányában az addig folyósított ellátását teljes mértékben megvonták volna; azt, hogy a nyilatkozatot nem önként tette, a nyilatkozaton is jelezte. A jogerős ítélet birtokában - a törvény szerint - nem kötelezhettek felülvizsgálatra, az Mmtv. megfogalmazása, amelynek

alapján a nyilatkozattételre felszólított személy vagy önként „jelentkezik” vagy azonnali ellátás nélkül marad, törvényhozói „zsarolást” jelent.

- [9] A felperes - az Mmtv. által bevezetett új felülvizsgálati rendszerrel kapcsolatos kifogásai ismertetése mellett - sérelmezte, hogy a törvényhozó az új besorolásokat és az azokhoz tartozó százalékokat az azokkal járó jövedelmekkel nem állította arányba, az ellátásokat átlagosan 50%-kal csökkentette. Az új besorolás megállapítása egy kérdőív kitöltése alapján, valós komplex vizsgálat nélkül történt; a társadalombiztosítási járulékok befizetése és a szakértői bizottságok, szakmai vélemények alapján szerzett jogosultságok elvétele a jogbiztonság sérelmét eredményezi. Az új rendszerben a szolgálati idő is figyelmen kívül marad, a megállapított ellátás mértéke a megélhetést nem képes biztosítani.
- [10] A jogerős ítélettel kapcsolatos kifogásokat a felperes a következők szerint jelölte meg. Az ítélet nem helytálló ténybeli és jogi következtetéseken alapul, valamint tételes jogi szabályokat [Pp. 229. § (1) bekezdés, Jat. 2. § (2) bekezdés] sért. Álláspontja szerint az M.287/2003/8. számú ítélet megállapításaira tekintettel alappal hivatkozott a rokkantsági nyugdíj jogosultságára, mint szerzett jogosultságra és arra is, hogy egészségi állapota végleges, orvosi felülvizsgálata nem szükséges. A jogerős ítéletben elbírált felperesi jogosultság a Pp. 229. § (1) bekezdése alapján végleges és nem felülbírálható, a felperes szerzett jogosultságától - figyelemmel a Jat. 2. § (2) bekezdésében foglaltakra - utólagos és visszamenőleges hatályú jogalkotással nem fosztható meg.
- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte arra hivatkozva, hogy a munkaügyi bíróság jogszabálysértés nélkül hozta meg határozatát. Az alperes idézte az Mmtv. 33. § (1), (3) és (6) bekezdését, kiemelte, hogy a felperes a 2012. március 26-án kelt nyilatkozatában a (3) bekezdés c) pontjában foglaltaknak megfelelően kérte a komplex minősítés elvégzését. Az alperes utalt arra is, hogy az egészségi állapot - a NEFMir. 1. számú melléklet 11.2. pontja szerint - nem statikus fogalom, abban javulás és rosszabbodás is bekövetkezhet, ezért az állapot megítélésére rendszeres felülvizsgálat szükséges. A felülvizsgálat időpontjának meghatározásában elsődleges szerepe van a körlefolynak, a várható prognózisnak és az életkornak. A felperes rokkantsági nyugdíja megállapítása tárgyában hozott ítélet meghozatalakor hatályos jogszabályok jelentősen eltérnek a jelenlegi szabályozástól, ezért a korábbi jogerős döntés nem keletkeztethet ítélt dolgot.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése által keretek között vizsgálta felül.

- [14] A Kúria rokkantsági ellátásra való jogosultságot megállapító társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perben, hasonló tényállású ügyben korábban, az Mfv.III.10.359/2016/5. számú határozatban már állást foglalt a Pp. 229. § (1) bekezdése alkalmazhatóságáról. Abban az ügyben a felperes egy 2008-ban hozott, az akkori össz-szervezeti egészségkárosodását 54%-ban megállapító, az alperest új eljárásra kötelező jogerős bírósági ítéletre hivatkozva állította, hogy az egészségi állapota, annak alapján az ellátásra való jogosultsága 2012-ben nem volt felülvizsgálható. A Kúria mindenképp rámutatott, hogy a Pp. 229. § (1) bekezdése a keresetindítást, illetve az ítélettel már elbírált jognak a felek által történő, egymással szembeni vitatását zárja ki abban az esetben, ha a bíróság korábban azonos tényalapból származó ugyanazon jog iránt keresettel érvényesített jog tárgyában hozott jogerős ítéletet. A Kúria megállapította, hogy a társadalombiztosítási szervek 2012-ben - az akkor hatályos jogszabályok alapján - a felperesnek az Mmtv. által bevezetett új ellátásra való jogosultságát és annak mértékét vizsgálták. Ennek során a felperes jogosultságáról, ahhoz tartozóan az egészségi állapotának mértékéről a társadalombiztosítási szerveknek és a határozatukat felülvizsgáló bíróságnak a korábbihoz, azaz a 2008-ban hatályos jogszabályokhoz képest eltérő jog- és orvosszakmai szabályok alkalmazásával kellett döntenük. A felperes által hivatkozott korábbi, 2008-ban indult és a 2012-ben hozott társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti per tárgya és azok tényalapja, függetlenül attól, hogy az ellátásokat a törvényhozó - egyebek mellett - az egészség károsodásához kötötte, nem volt azonos. Az ellátások - a Tny.-ben és az Mmtv.-ben foglaltak szerint - eltérő feltételekkel juttatott jogosultságokat takarnak, amelyek vizsgálata és megítélése eltérő időpontban fennálló tények alapján történt. Mindezek alapján a felperes által hivatkozott korábbi ítélet jogereje nem zárta ki, hogy a társadalombiztosítási szervek a felperes egészségkárosodását/egészségi állapotát felülvizsgálják és annak alapján az Mmtv. szerinti ellátásról határozatot hozzanak, továbbá azt sem, hogy a társadalombiztosítási határozatot a bíróság a perben érdemben felülvizsgálja.
- [15] A fenti határozatban kifejtettek a jelen ügyben is irányadók. Az a tény, hogy a felperes más ellátásra (rokkantsági nyugdíjra) való jogosultságát megalapozó feltétel, vagyis a 67%-os munkaképesség csökkenés 2003-ban teljesült és az annak megítélése alapjául szolgáló egészségi állapotát az orvosszakértői szerv, illetve a bíróság - a jogerős ítéletben rögzítettek szerint - nem tartotta felülvizsgálandónak, nem zárja ki, hogy a felperes egészségi állapota az eltérő feltételekkel nyújtott, átalakított ellátásra való jogosultság elbírálása során ismételten vizsgálatra kerüljön. A korábban hatályos jogszabályok (a felperes esetében a Tny.) alapján nyújtott ellátásokban részesülők felülvizsgálatát - a felperes által sem vitatottan - jogszabály (az Mmtv.) írta elő, a

felperes által kifogásolt szabályozási megoldásból eredő, a komplex felülvizsgálatot nem kérő személyek ellátásnak megszüntetésével kapcsolatos sérelmek jogalkalmazói jogértelmezés útján nem orvosolhatók. A Jat. 2. § (2) bekezdése a jogalkotó szervek számára határoz meg követelményeket; a felperes ügyében alkalmazott rendelkezések a Jat. 2. § (2) bekezdése figyelembe vételével sem értelmezhetők akként, hogy a felperes egészségi állapotának felülvizsgálata kizárt lett volna.

- [16] A felperes a jogerős ítélettel összefüggésben további, annak jogszabálysértő voltát alátámasztani alkalmas kifogást nem adott elő; a jogi szabályozás változásaival, a szerzett jogok sérelmével kapcsolatban felhozott kifogások elbírálása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [17] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megtérítését nem kérte, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.
- [18] A Kúria a pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjáról a 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-a, a felülvizsgálati eljárás illetékéről az Mmtv. 14. §-a alapján döntött.
- [19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a 2017. február 27. napján megtartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. február 27.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő